

N:o 100.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 5 maj 1893.
 — — — — Andra Kammaren den 5 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion om ändrad lagstiftning i fråga om sättet för testamentes delgifning i vissa fall m. m.

(Lagutskottets utlåtande n:o 61.)

Till Konungen.

På sätt enskild motionär inom Riksdagen framhållit, har lagstiftaren icke löst frågan, huru med delgifvande af testamente skall förhållas, när arfvinge vistas å okänd ort. Innan testamentstagaren uppfyllt lagens kraf på testamentets delgifvande med den frånvarande arfvingen, har han ingen trygghet i sin rätt till det testamenterade godset. Arfvingen åter eger, så länge han ej förlorat sin arfsrätt, att inom den i lag stadgade tid klandra det af arflåtaren upprättade testamente. Först sedan han, utan att kunna visa laga förfall, försummat tiden att bevaka sin arfsrätt, blir han förlustig rättigheten att klandra ett dylikt förordnande. I det fall, som omförmäles i 15 kap. 5 § ärfdabalken, nemligen att man visserligen vet, hvem den af lidne arflåtarens inländske arfvinge är, men icke hvarest han vistas, har arfvingen en tid af ända till tio år från den dag, då kungörelsen om arfvet i allmänna tidningarna sista gången infördes, att anmäla sig för arfvets emottagande. De olägenheter, som i sådana fall uppstå för en testamentstagare, hvilken, i saknad af föreskrift om laglig utväg att delgifva testamentet, kan komma att under en tid af vid pass elfva år vara i ovisshet om testamentets giltighet, ligga enligt Riksdagens åsigt i öppen dag. Särskildt känbar blir denna olägenhet, der testamentet afser fast egendom, då

nemligen ansökan om lagfart på grund af testamente jemlikt 6 § lagfartslagen icke får bifallas, förr än sökanden visat, att testamentet vunnit laga kraft.

Såsom bekant måste domstolarne förordna god man för en å okänd ort vistande arfvinge. Testamentstagaren har derefter vanligen låtit delgifva testamentet med denne gode man, och testamentet har af många domstolar ansetts laga kraftvunnet, sedan gode mannen godkänt testamentet eller underlåtit att i behörig tid klandra detsamma.

Den lämpligaste utvägen att undanrödja den tveksamhet, som nu förefinnes om hvad i förevarande fall är den rätta lagtolkningen, och de af denna tveksamhet härflytande olägenheter synes Riksdagen vara att i lag uttryckligen stadga, det god man eger befogenhet att genom sina åtgöranden i förevarande afseende binda arfvinge.

Gode mannens skyldighet att, såsom det heter i 15 kap. 5 § ärfdabalken, »arvet vårda och förvalta», innebär ett förhållande, som närmast torde vara att förlikna med en förmyndares i fråga om myndlingens ekonomiska angelägenheter. Denna likhet har blifvit än större, sedan förordningen den 31 oktober 1873 tillerkänt god man behörighet att, efter det närmaste fränders råd inhemtats och rättens tillstånd erhållits, sälja eller låta inteckna den frånvarandes fasta egendom, samt lagen den 16 maj 1890 ställt honom under samma kontroll och redovisningsskyldighet som förmyndare.

Lagstiftningen har således utvecklat sig i den riktning att i flera afseenden med förmyndare likställa god man, som af rätten förordnats att tillvarataga å okänd ort vistande arfvinges rätt, och det torde kunna ifrågasättas, huruvida ej skäl förefinnas att utsträcka denna likställighet jemväl till återstående fall.

Riksdagen håller sålunda före, att en lagstiftning i förevarande ämne bör omfatta den rättsliga ställning i allmänhet, som tillkommer sådan god man, hvarom ofvan nämnts.

På grund af hvad sålunda anförts, får Riksdagen anhålla, att Eders Kongl. Maj:t ville låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lagbestämelse, hvarigenom den af rätten för en å okänd ort vistande arfvinge förordnade gode mannens rättsliga ställning varder i sin helhet bestämd.

Stockholm den 5 maj 1893.

Med undersåtlig vördnad.